

HASZNOS TUDNIVALÓK

MAGYARORSZÁGBA a Benedek-rendet már 1017-ben, a ciszterciákat 1142-ben, a premontreieket 1130-ban, a domonkosokat 1221-ben, a Szűz Máriáról elnevezett Ferenceseket 1228-ban, a minoritákat 1239-ben, a jezsuitákat 1561-ben, a piaristákat 1642-ben, az irgalmesokat 1672-ben, Kapisztránról elnevezett Ferenceseket 1757-ben, a lazaristákat Mária Terézia alatt, a szaléziánusokat 1913-ban telepítették be.

+

SZENT ISTVÁN törvényeinek egy 12. századból való kéziratát az osztrák Admont városka bencés apát-sága őrzi. Ugyanitt apácakolostor is volt, amelyben I. (vak) Béla királyunk egyetlen leánya, Zsófia, töltötte élete javarészét.

+

AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK magyarjainak nyelve tele van elrontott angol kifejezésekkel. Aptésznak mondják az emeletet, egymást bodinak szölitják, a kosztkvártélyhelyet burdos-háznak, a gyárat fekrinek, az elmenést muffolásnak, a szakszervezetet juninak, Magyarországot ókontrinak, Amerikát újkontrinak, a bányát majnának, a házalót pedlérnek, a kocsi kárának, a jegyet tikettnek, a mézaróst bucserosnak, a foglalkozást dzsábnak, az üzletet biznisznek. De elrontott magyar nyelvért, sajnos, nem is kell Amerikába mennünk, mert a pesti magyar nyelv is telítve van már idegen, sokszor a tolvajnyelvből kölcsönzött szavakkal.

+

AFRIKA nevét a rómaiaktól kapta, mert a görögök még Lybiának nevezték ezt a földrészt. A római név az avrigha néptől ered, amely néptörzs Karthagó környékén lakott, ahol a rómaiak először vetették meg lábukat Afrikában.

+

A ROZSDA a vastárgyak és építészeti vasszerkezetek legnagyobb el-lensége. A rozsdavédő festékbevo-

nak védőhatása is csak ideig-óráig tart s ezenfelül az alapozásához használt vörösszínű minium-festék mérges ólomvegyület. Éppen ezért helyette újabban az alumínium szilíciumötözetét használják, amely finom porrá őrölve más festékanya-gokhoz hasonlóan alkalmazható. Nem mérges vegyület s tartóssága is nagyobb, mint a miniumé.

+

ÉDESÍZŐ PARADICSOM kitenyész-tésével kísérletezik a német országos növénynevelési kísérleti állomás. Az eddigi eredmények alapján máris remélhető, hogy keresztezés útján sikerül olyan paradicsomfajtát ki-tenyészteni, amelynek cukortartal-ma eléri majd a körte és a savany-kásabb (borízú) almafajták cukor-tartalmát.

+

A CUKORBETEGSÉG öröklékénységét bizonyítják U m b e r berlini orvos kísérletei, legalább olyan mértékben, hogy a betegségre való örök-lött hajlam nélkül senkinek sem kell az egyébként meglehetősen elterjedt betegségtől tartania. Természetesen ehhez a feltevéshez még sok szó fér.

+

A BAKTÉRIUM OKOZTA BETEGSÉ-GEK ellen a növényeket védőszeru-mokkal éppen úgy meg lehet oltal-mazni, mint az állatot vagy embert. A növények védőszeruma az illető baktériumfaj tiszta tenyészetéből készül és legtöbbször nem is kell be-fecskendezés alakjában alkalmazni, hanem elegendő vele a növényt be-csetelni, vagy pedig földjét bened-vesíteni. Nem lehetetlen, hogy az új eljárás olyan növénybetegségek ellen is beváljék, amelyekkel szemben a tudomány eddig tehetetlenül állott.

+ +

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

SZILÁGYI SÁNDOR

*

KIADJA AZ ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI SZÖVETSÉG
(ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI TANÁCS)

A kiadásért felelős: Hollósi Ödön

BUDAPEST, VIII., STÁHLY-UTCA 1.

TELEFON: 45-2-56.

CSEKKSZÁMLA: 11.827.